

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediu central (jud. A. Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de Alexandra Timoșina și de avocatul Ina Cepoi în interesele Alexandrei Timoșina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandra Timoșina împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația Piețelor din mun. Bălți” și Primăria mun. Bălți cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 05 august 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Alexandra Timoșina, reprezentată de avocatul Ina Cepoi, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel,

c o n s t a t ă:

La 26 august 2016 Alexandra Timoșina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația Piețelor din mun. Bălți” și Primăria mun. Bălți cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central, acțiunea depusă de Alexandra Timoșina a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 16 iulie 2020, Alexandra Timoșina, reprezentată de avocatul Ina Cepoi, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 05 august 2020 a Curții de Apel Bălți a fost restituită cererea de apel depusă de Alexandra Timoșina, reprezentată de avocatul Ina Cepoi, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 13 august 2020 Alexandra Timoșina, reprezentată de avocatul Ina Cepoi, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel,

solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece este emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept procedural. A susținut că a reprezentat interesele Alexandrei Timoșina în prima instanță și este anexat mandatul avocatului și totodată este și procesul verbal al ședinței de judecată unde este întrebată doamna Timoșina dacă este de acord în calitate de apărător să-i fie avocat Ina Cepoi. Totodată, pe versoul mandatului sunt indicate împuternicirile avocatului și este indicat și momentul că avocatul este în drept de a ataca hotărârea judecătorească.

La 21 august 2020 Alexandra Timoșina a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu deciziile instanțelor de judecată, deoarece sunt emise cu încălcarea normelor de drept procedural.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi restituite din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs.

Conform art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar.

Potrivit art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la data de 13 august 2020, avocatul Ina Cepoi a semnat și a depus din numele Alexandrei Timoșina cerere de recurs împotriva încheierii din 05 august 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare (f.d. 173-178).

Analizând materialele dosarului prezentat instanței de recurs în original, se constată că la dosar nu este anexat mandatul avocatului Ina Cepoi, care să ateste împuternicirile date acestuia de către Alexandra Timoșina.

Astfel, având în vedere faptul că recursul a fost semnat de către avocat în lipsa împuternicirilor, recursul urmează a fi restituit ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare recurs.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Alexandra Timotina, reprezentat de avocatul Ina Cepoi, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare recurs.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

În conformitate cu art. 437 alin. (1) CPC, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței

care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că la 21 august 2020, Alexandra Timoșina a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 05 august 2020 a Curții de Apel Bălți, care însă nu este dactilografiată și este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat (f. d. 180-187).

Astfel, instanța de recurs notează că prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 CPC și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora.

Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea I este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs. Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă

limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Față de cele ce preced, având în vedere că cererea de recurs depusă de Alexandra Timoșina împotriva încheierii din 05 august 2020 a Curții de Apel Bălți, nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) CPC, nefiind dactilografiată, este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Alexandra Timoșina.

În conformitate cu art. 270, 426¹ lit. b) și lit. b¹) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursurile declarate de Alexandra Timoșina și de avocatul Ina Cepoi în interesele Alexandrei Timoșina, împotriva încheierii din 05 august 2020 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru